

MŪSŲ LIETUVA

NR. 13 (2098) SEMANÁRIO 1989 - KOVAS-MARÇO 30 D.-NCz\$.0,30 R. Juventus, 28 - Pq. da Moóca - 03124 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

ŠV. KAZIMIERO PALAIKAI- ARKIKATEDROJE

SAJŪDIEČIAI LAIMI LTSR RINKIMUOSE, TURI ĮVEIKTI KLĪŪTIS TSRS RINKIMUOSE

(Vilnius, 1989 sausio 24. LIC) Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio kandidatai surinko daugiau balsų, negu kiti kandidatai sausio 15 d. rinkimuose į keturias vakuojančias vietas Lietuvos TSR Aukščiausioje Taryboje. Tačiau, kaip praneša Lietuvos Informacijos Centras, Sąjūdis dabar turi įveikti kliūtis, kurios gali pakenkti jo keliamiems kandidatams į visąsąjunginį Liaudies deputatų kongresą. Visąsąjunginiai rinkimai įvyks kovo mėnesį.

Sausio 15 d. rinkimuose du Sąjūdžio kandidatai laimėjo. Teisininkas Kazimieras Motieka surinko 69,4% balsų Raseinių rajone, o Zigmas Vaišvila 62,8% vienoje Šiaulių rinkiminėje apygardoje. Tie nuošimčiai išvedami ne nuo balsavusiųjų skaičiaus, o nuo visų rinkėjų skaičiaus. Taigi, balsavusių už Vaišvilą ir Motieką nuošimtis gerokai viršijo 70%.

Pagál sovietinius įstatymus, tik tie kandidatai laimi, kurie surenka daugiau kaip 50% balsų visų piliečių, turinčių teisę balsuoti. Todėl, du sąjūdiečiai, kurie nors ir savo rinkiminėse apygardose surinko daugiausia balsų ir gal net absoliutinę daugumą balsavusiųjų, liko neišrinkti. Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis, kandidatavęs Vievyje, gavo 39,3% visų rinkėjų balsų. Kitoje rinkiminėje apygardoje, t.y. Šiauliuose, Kęstutis Krikščiūnas, Sąjūdžio Šiaulių miesto tarybos kandidatas gavo 42%. Jo oponentas buvo Sąjūdžio seimo tarybos narys Vytautas Petkevičius, kuris vienu apskaičiavimu surinko 31%, kitu – 23%.

Seimo tarybos narys Mečys Laurinkus, užklaustas Lietuvos Informacijos Centro katrą Šiauliuose kandidatavusį sąjūdiečių Sąjūdis rėmė, pasakė, kad Sąjūdis šiuo klausimu nepasisakė: leido vietiniams gyventojams pasirinkti. Pasak kito šaltinio, Sąjūdžio seimas gruodžio mėn. pradžioje patvirtino Petkevičiaus kandidatūrą, tačiau parama sumažėjo jam viešai išėjus prieš Sąjūdžio liniją.

Sąjūdžio darbuotojai siūlė kelias priedastis kodėl Landsbergis liko neišrinktas: 1) Landsbergio rinkiminei kampanijai buvo trukdoma, nes tik paskutiajį minu-

Kovo 4-ąją šv. Kazimiero palaikai iškilmingai sugražinti į Vilniaus arkikatedrą baziliką. Nuo 1952 m. spalio 9 d. jie buvo saugomi šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Čia perkelti uždarius Arkikatedrą, lydint dabar jau mirusiam vyskupui Kazimierui Paltarokui.

Sventuoju Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Kazimiero Jogailaičio sūnus Kazimieras pripažintas 1521 m., po mirties. O mirė jis 1484 m. kovo 4-ąją — prieš 505-erius metus, būdamas dvidešimt šešerių. Paskelbimo šventuoju iškilnės Vilniuje įvyko 1604 m. gegužės 10 d. Iš Romos parvežta šventojo vėliavą su jo paveikslu per procesiją nešė vyriausiasis valstybės senatorius Leonas Sapiega. Gegužės 12 d., iškilnėms balgiantis, buvo pašventintas kertinis akmuo šv. Kazimiero bažnyčiai. Netrukus karalius Zigmantas Vaza ėmėsi statyti Arkikatedroje bazilikoje naują prabangią koplyčią. 1636 m. karstas su šv. Kazimiero palaikais buvo padėtas šios koplyčios didžiajame altoriuje, kur išbuvo iki 1952 m.

tę buvo duotas leidimas išspausdinti rinkiminius plakatus. 2) Vievyje gyvena nemažai lenkų bei gudų, kurie nebūtinai palaiko Sąjūdį. 3) Landsbergio stipriausias oponentas, vietinės kompartijos pirmasis sekretorius Jankauskas, aktyviai kandidatavo ir kai kurių žmonių tarpe yra populiarus.

Šiuo metu neaišku kas bus daroma su dviem vakuojančiomis vietomis į kurias nebuvo išrinkti nauji deputatai. LTSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas šį reikalą spres: gali būti šaukiami nauji rinkimai, kuriuose dalyvaus du kandidatai, surinkę daugiausia balsų, arba tos dvi vietos gali likti neužpildytos iki rudens, kada iš naujo bus renkama visa LTSR Aukščiausioji Taryba.

Po rinkimų į vakuojančias vietas LTSR Aukščiausiojoje Taryboje, Sąjūdžio dėmesys nukreiptas į TSRS Liaudies Deputatų Kongreso rinkimus. Sąjūdžio vadai pasisako prieš režimo bandymus pakenkti jų remiamiems kandidatams. P.vz., sausio 16 d. Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo sekretorius Jonas Gu-

reckas per vieną Lietuvos televizijos laidą skundėsi, kad trūksta kandidatų į visąsąjunginį kongresą ir ragino kolektyvus kelti kandidatus. Po jo komentary, kolektyvai pradėjo kelti daugiau kandidatų. Anot Laurinkaus, toks didelis kandidatų skaičius apsunkina rinkimus.

Dirbtinai aukštas kandidatų skaičius gali tapti pretekstu apygardos rinkiminių susirinkimams daryti kandidatų atranką prieš rinkimus, kad liktų tik keli kandidatai kiekvienoje apygardoje. Sąjūdis bijo, kad tokioj atrankoj Sąjūdžio kandidatai bus atmesti. Sąjūdžio seimo taryba sausio 17 d. posėdyje kaip tik tuo klausimu tarėsi. Ji priėmė kreipimąsi į LTSR Aukščiausiąją Tarybą, kad tokių rinkiminių susirinkimų nebūtų.

Žemiau pateikiame to kreipimosi tekstą. Neaiškios vietos pažymėtos (?)

Kreipimasis
į LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininką V. Astrauską ir į rinkiminių apygardų komisijų pirmininkus
1989 m. kovo mėn. 26 d. Lietuva
rinkins deputatus, kuriems patikės kovą

NAUJI VYSKUPAI LIETUVOJE

Kardinolas Vincentas Sladkevičius perkeltas iš Kaišiadorių į Kauną

Jau kuris laikas buvo kalbama apie naujų vyskupų paskyrimą kai kurioms vyskupijoms Lietuvoje, ypač po kardinolo V. Sladkevičiaus ir vyskupo Vl. Michelevičiaus lankymosi Romoje. Pagaliau atėjo žinia, kad Šv. Tėvas Jonas Paulius II paskyrė du naujus vyskopus: Kaišiadorių vyskupijai – kun. Juozą Matulaitį, Merkinės kleboną, gimusį 1938 m. kovo 16 d., Vilkaviškio – mons. Juozą Žemaitį, Šakių kleboną ir dekaną, gimusį 1926 m. rugpiūčio 30 d. Panevėžio vyskupu paskirtas vysk. Juozas Preikšas, t.y. perkeltas iš Kauno į Panevėžį, o kardinolas V. Sladkevičius iš Kaišiadorių perkeltas į Kauną. Vysk. Vl. Michelevičius lieka ir toliau Kauno vyskupijos pagalbininku. Vilniuje pasilieka vysk. Julijonas Stepovičius, daugelį metų gyvenęs Žagarėje kaip tremtinys. Jis dar nėra įsikūręs Vilniuje, nes dar nebaigti remontuoti vyskupijos rūmai. Kol kas kūrėja yra prisiglaudusi Šv. Mikalojaus parapijos klebonijoje.

Vilniaus arkikatedros klebonu paskirtas kun. Kazimieras Vasiliauskas, 10 metų vargęs Sibire ir 10 metų tremtyje. Arkikatedros vikarais paskirti – kun. Rydzikas ir kun. Boruta.

Manoma, kad Vilkaviškio vyskupijos centras bus nebe Vilkaviškyje, bet Marijampolėje, nes per karą Vilkaviškis esęs labai sunaikintas.

Iš visų minėtų paskyrimų labiausiai krinta į akis kardinolo perkėlimas į Kauną. Plačioji visuomenė tikėjosi, kad kardinolas bus perkeltas į Vilnių, nes aukščiausiam hierarchui dera gyventi krašto sostinėje. Tačiau tie, nuo kurių priklausė Lietuvos hierarchijos pertvarkymas, į tą lūkestį kitaip pažiūrėjo, aišku, dėl svarių motyvų, kurie visuomenei nėra žinomi, o tik spėjami.

“Tėviškės Žiburiai”

KULTŪRA

YRA PATS REIKŠMINGIAUSIAS
TAUTOS SUBRENDIMO ŽENKLAS

J. Eretas

LIGONIŲ DĖMESIUI

Šv. Kazimiero parapijoje yra dvi ligonių lovos. Jos kartais yra labai naudingos, bet sunkiai gaunamos. Taip pat yra dvi ratuotos ligonių kėdės. Reikalui esant kreiptis į parapiją: tel. 273-0338.

TIKROJI KATEDRA – JŪS, TIKINTIEJI

Kardinolo V. Sladkevičiaus žodis prie
Vilniaus katedros 23.X.1988 m.

Marijos metuose mūsų tauta patyrė ir pergyveno daug malonių ir dovanų. Dievo malonės ir gailėstingumo stebuklas pasireiškia mūsų tautai šiomis dienomis nuostabiais ir džiugiais pasikeitimais mūsų tautos gyvenime.

Dar vakar per pietus galvojau apie žodį, kurį turėsiu tarti jums. Planavau priminti nuoskaudas, kurias mes turime dėl to, kad mūsų katedra uždaryta ir mums neprieinama; kad ji paskirta ne tiems tikslams, kam ji buvo pastatyta ir pramanyta tikinčiųjų. Bet vakare sužinojęs džiugiąją naujieną, kad mūsų katedra sugrąžinta savo tikrajam tikslui ir kad mes turėsime galimybės stovėti prie katedros, nusprendžiau kreiptis į jus tikėjimo ir meilės dvasioje.

Pasikeitė mano nusiteikimas ir noras. Ne nuoskaudas priminti – kelti, ne prašyti, kad tos nuoskaudos dėl katedros nebūtų tęsiamos toliau, bet padėkoti. Padėkoti pirmiausia tiems mūsų tautos broliams, kurie parodė tokią didžią politinę išmintį ir brolišką meilę mūsų tikinčiųjų atžvilgiu ir sugrąžino mums katedrą kaip tik šios dienos – šios šventės išvakarėse. Mes savo padėką jiems norime jungti su liukėjimu palaimos jiems, visiems jų kilniems ir geriems sumanymams bei žygiams.

Nuostabūs ir dideli pasikeitimai įvyksta dabar mūsų tautos gyvenime. Dar neįėjome iškilmingu būdu į pačią katedrą. Stovime prie katedros durų. Bet pati katedra atėjo pas mus. Jei mes pirmieji neįėjome, katedra atėjo į mūsų tarpą. Ji kaip motina atsistojo tarp savo vaikų, kad skleistų savo išganingą tiesą, meilę, šilumą, kurios mes per tiek dešimtmečių buvom reikalingi ir iš katedros neturėjome laimės pasisemti. Taip, katedra tarsi išėjo iš savęs ir praplėtė savo sienas į visą mūsų aikštę. Ir šita aikštė yra mūsų tikroji katedra. Dar daugiau: mūsų katedra išsiplėtė iki viso mūsų tautos krašto – nuo Latvijos iki Lenkijos, nuo Baltijos iki Baltarusijos. Čia visa mūsų tikroji

katedra – jūs, brangūs tikintieji, kurie mylite Dievą ir tėvynę, kurie mylite tikėjimą, kurie branginate krikščioniškąsias ir dvasines dorybes ir jomis gyvenate.

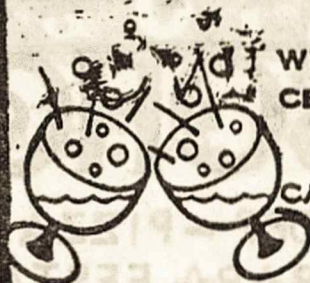
Mes džiaugiamės tomis permainomis, bet kartu ir primename: mokėkime laukti. Nebūkime skubūs. Dar jos visu savo pilnumu, ryškumu ir visa palaima nepasireiškė. Ir kartais suabejome ar jos yra tikros. Tos permainos dabartyje yra tarsi želmuo rudenį. Net nežinome, ką tas želmuo slepia: ar rugį, ar kvietį. Ar tai rugių, ar tai kviečių želmuo? Tik prityrusi akis gali nustatyti, teisingai nuspręsti. Matome tik pasikeitimų želmenį, bet dar nematome grūdo, dar nematome varpos, dar nematome viso brandumo to pasikeitimo, bet jį tikime.

Reikia mokėti laukti. Nenorėkime, kad jau želmenyje pamatytume varpą ir grūdą. Niekada želmeny varpos ir grūdas nepasireiškia. Reikia laukti vasaros. Reikia laukti rudens. Taip ir mes, brangieji, mokėkime didžiadvasiškai ir kantriai laukti, kai žingsnis po žingsnio vis ryškesni pasikeitimai ateis į mūsų tautos gyvenimą. Šiandien norime iškilmingai ištarti: mes tikime tais pasikeitimais. Mes dar didesnių jų laukiame. Mes džiaugiamės, kad suplevesavo trispalvė vėliava – mūsų tautos gyvybės ženklas. Visam pasauliui skelbiame: lietuvių tauta yra gyvoji tauta. Lietuvių tauta yra ne tik gyvoji, ji nori būt visada ir savistovi, nepriklausoma – niekieno žingsnių ir batų nemindžiojama. Ji nori savistoviai tvarkyti savo tautos gyvenimą ir reikalus. Mes tikime, kad prasidėjęs pasikeitimas atves mus į tą palaimingą mūsų tautos Lietuvos ateitį – savistovų tautos gyvenimą. Bet, brangieji, kaip minėjau, mokėkime būti kantrūs. Mokėkime viens kitam ant kulnų nemindžioti. Mokėkime viens kito nestumdyti, viens kito neįžeidinėti. Ateis rudens pasėtam pasikeitimo želmeniui ir pavasaris, ir vasara, ir ateis mūsų tautai pasikeitimo derlius palaimingąja jos ateitimi pasireiškiantis.

Reikia, brangieji, mokėti ne tik kantriai laukti, bet, kaip želmeniui, ir augti. Laukimas tai nėra stagnacija, tai nėra stovėjimas vietoje: tai yra augimas. Želmuo augs pavasarį, išplauks varpa ir pasirodys purmieji grūdai. Brangieji, lauk-

COMERCIAL SUEVİKAS LTDA.

BEBIDAS FİNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

SEM ANÁRIO

MŪSU
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje NCz\$. 8,00

Prenumerata paprastu paštu | užsienį: 35 Dol

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol

GARBĖS PRENUMERATORIJUS NCz\$. 20,00

Užsiojautos, Sveikdinimai ir Skelbimai (Anūncios)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čebius. Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juventus, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina NCz\$. 0 30

| P. Amerika oro paštu: 45 Dol

| tolimus kraštus: 75 Dol

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS NCz\$. 15,00

molami už skilties (Coluna) centimetra NCz\$. 0 60,

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

už jos interesus Aukščiausiosios TSRS valstybinės valdžios organuose. Tai itin atsakingos pareigos todėl, kad teisinamasis (?) žmonių aktyvumas šios rinkiminės kampanijos metu (?), suprantamas jų siekimas, kad ribotai demokratiškas įstatymas dėl TSRS liaudies deputatų rinkimų būtų bent kiek demokratiškai taikomas.

Įstatymo dėl TSRS liaudies deputatų rinkimo 38 straipsnio pirma dalis numato, kad priimti sprendimą dėl išskeltų kandidatų pristatymo įregistravimui gali apygardos rinkiminis susirinkimas. Šis susirinkimas – tai abejotina demokratiškais pagrindais deleguotų rinkikų grupelė, kuri nebūdama įgaliota visų apygardos rinkėjų, spręsti kuriuos kandidatus galima įrašyti į rinkiminius biuletenius, o kuriuos ne.

Mūsų nuomone, toks sprendimas tik visų apygardos rinkėjų teisė, tik jų teisė slaptų rinkimų metu pasisakyti kas tinkamai atstovaus Lietuvai. Numatomi apygardos rinkiminių susirinkimų rezultatai gali iššaukti rinkėjų protesto reakciją, netgi pačių rinkimų boikotavimą toje ar kitoje rinkiminėje apygardoje.

Aukščiau minėtas įstatymas sako, jog apygardos rinkiminiai susirinkimai gali būti, bet neprivalo būti šaukiami, ir kad registravimui pateikiamas bet kuris kandidatų į deputatus skaičius. Suprasdami, kad rinkimams Lietuvoje iš esmės vadovauja Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba, atsižvelgdami, kad apygardos rinkiminio susirinkimo institutai ypatingai (?) neigiamai vertina dar svartsomą (?) TSRS Konstitucijos pakeitimo ir papildymo projektą, palaikome Estijos TSR Aukščiausios Tarybos tarybų darbo skyriaus rekomendacijas rinkiminėms komisijoms ir kreipiamės į Jus, siūlydami nesiaurinti demokratijos Lietuvoje, ir išsiuntinėti analogiškas rekomendacijas mūsų respublikos rinkiminėms komisijoms.

CIRURGIOES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

Patys rinkėjai balsuodami išreišk savo nuomonę apie kandidatus, o jei nė vienas iš įtrauktų į biuletenį kandidatas nesurinks daugumos, teks netrukus surengti antrąjį rinkimo turą, paliekant biuletenyje pavardes dviejų kandidatų, surinkusių daugiausiai balsų, t.y. nešaukti kandidatų atrankos tikslu apygardos rinkiminių susirinkimų.

Seimo taryba
1989 sausio 17**VOLUNGEVIČIUS KVIEČIA KOMUNISTŲ PARTIJĄ ATGAILAUTI**

(Vinius, 1989 sausio 13. LIC) Lietuvos Informacijos Centras iš Vilniaus gavo Lietuvos laisvės kygos nario Jono Volungevičiaus kalbos, pasakytos sausio 10 d. Kalnų parke, tekstą. Volungevičius savo kalboje pageidavo, kad Lietuvos komunistai kreiptųsi į tautą prašydami atgailos. Pateikiame jo kalbos tekstą. Neaiškios ar nesuprantamos vietos pažymėtos (?) ar xxx.

Tautiečiai,

Šiandien, retkarčiais pasigirsta balsų apie tai, kad TSRS gali kilti pilietinis karas. Lietuvoje didėja nusivylimas partijos politika. Kaip matome, iš Sąjūdžio pažadų greit sulaukti autonomijos ekonomikos ir kultūros srityje nieko nebeliko. Ekonominio savarankiškumo idėja jau palaidota. Sąjunginės monopolijos ne tik nepasislėpė už storų Kremliaus sienų, bet ir ėmė pulti, užvaldydamos Stalin ir Brežnevo paliktas mažytes ekonominio savarankiškumo saleles, sekloje vietinės pramonės baloje. Atrodo, kad greit nieko nebeliks ir iš kultūrinės autonomijos. Valstybinis lietuvių kalbos statusas, tas kaip ir buvo, dvikalbystė. Visa tai, aišku, didina lietuvių tautos nepasitenkinimą politine sistema, kurią dar taip neseniai Gorbačiovas žadėjo pakeisti į teisinę.

Ta (?), panaši (?) į 1941 m. pjautynes, grėsmė gan reali. Būdamas prieš nekaltų žmonių kraujo liejimą, kviečiu ieškoti išeities. Kur ji? Matau tik atgailoje. Kas privalo atgailauti? Tik tie, kurie atvedė mūsų tautą į dabartinę būklę. Tai, visų pirma, organizacija, kuri vadinama save Lietuvos komunistų partija. Iš tikrųjų, tokia partija niekada neegzistavo ir neegzistuoja. Lietuvos komunistų partija – tai Rusijos komunistų partija bolševikų, Visasąjunginė komunistų partija bolševikų, ir TSKP padalinys, kurios dalis narių lietuviai.

Tačiau, šie nariai suvaidino Lietuvos istorijoje visgi svarbų, tačiau negatyvų vaidmenį. Paimkime 1918 - 1919 m. Kiek Kapsukas su Angariečiu įdėjo pastangų pajungti Lietuvą naujam Rusijai. Tuo pačiu tikslu, lietuviai komunistai buvo apmokomi Maskvos tautinių mažumų universitete ir siunčiami į Lietuvą, antilietuviškų idėjų prikimšti. Lietuviai komunistai talkininkavo Stalinui žudant Lietuvą 1940 - 1941 metais ir po karo.

Šiandien jau pati tarybinė spauda rašo apie nusikaltimus Raimių miškelyje. Pravieniškėse, žudant Panevėžio xxx ir kitur. Tik kažkodėl ten neišryškintas Lietuvos komunistų partijos vaidmuo. O apie jį reikėtų pakalbėti. Norėtusi, kad Lietuvos komunistai prisimintų savo partijos nusikaltimus, imtų atgailauti. Gaila, kad vietoj to, sausio 7 d. vėl perėjo į kontrapuolimą. (LIC pastaba: Volungevičius turi omenyje puolimą tos dienos "Tiesoje"). Užpuolė gan tolerantišką Lietuvos laisvės lygą. Kuo tuo siekiama? Juk Lietuvos laisvės lyga niekada nieko nežudė ir nekviėtė žudyti. "Tiesos" elgesys panašus į vagies, kuris visus vagimis apšaukia.

Siūlau "Tiesai" suteikti savo pusiapiuose vietos tų komunistų išpažinčių, kurie daugiausia nusikalto lietuvių tautai. Tad lauksime Jūsų, komunistai, nuoširdžios atgailos. Mes pasiruošę atleisti Jums, bet tik su sąlyga, kad išpažintis bus nuoširdi, nuoširdžiai gailėsitės nusikaltimų, kuriuos vykdėte ir tebevykdote savo tautos atžvilgiu. Tik Jūsų atgaila įtikins mūsų tautą, kad daugiau nenusikalsite, Mes laukiame.

(LIC)

AR ŽINOTE, KAD
MŪSU LIETUVA
V. ZELINOS LAIKRAŠČIŲ KIOSKE
AV. ZELINA, 831 ?

FABRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

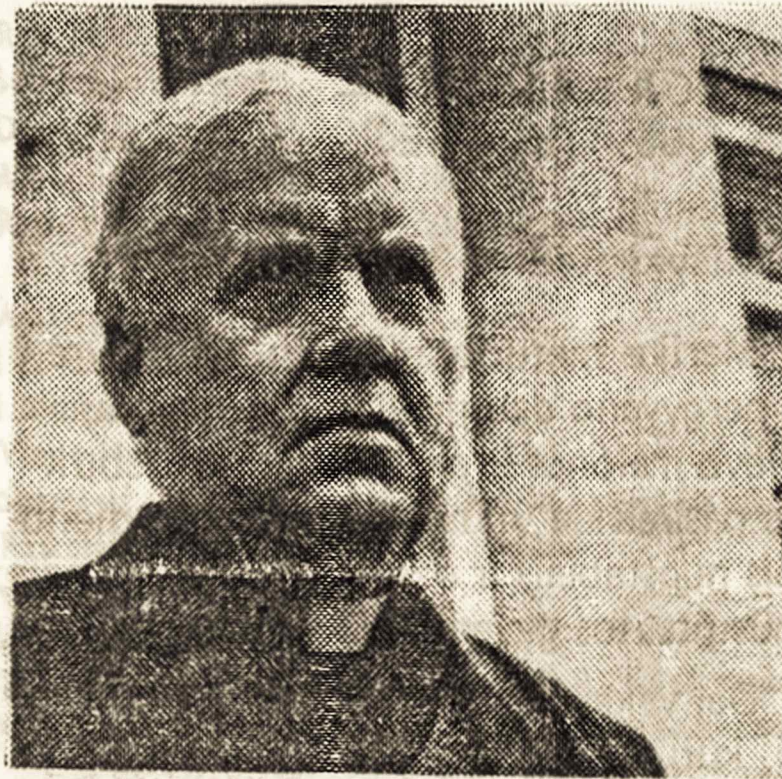
ti tai reiškia augti. Ir mūsų tauta turi savo laukimą sujungti su augimu.

Kokia kryptimi mes turime augti? Mums labai gražiai nurodo Kristaus Evangelija, kur pasakyta apie Vaikelį Jėzų, kad Jis augo išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones. Mūsų tauta didžia dalimi nenori būti panaši dvasiškai į Vaikelį Jėzų ir augti kaip tik šitomis svarbiausiomis kryptimis: augti išmintimi, augti malone pas Dievą ir pas žmones. Šito, brangieji, mes visi trokštame – mes vieni kitiems linkėjime ir padėkime vieni kitiems augti.

Norime būti didesne tauta, tad auki-me. Bet kad būtume skaitlingesnė ir didesnė tauta, kodėl mes, brangieji, neaugam? Kodėl čia vyksta stagnacija? Nes mes ne tik neaugam, o žudom savo tautą. Žudom pačiame jos nekalčiausiame stovyje, pačiame nekalčiausiame laipsnyje, kad ji nieko blogo dar nėra padariusi. Nė blogo žodžio pasakiusi, dar nieko neįžeidusi. Dar nekaltoji gyvybė – tik prasidėjime – jau mes pradėdam savo tautą žudyti ir tampame patys savo tautos žudikais bei kraugeriais. Didinkime savo tautą. Auginkime, brangieji, pradėtą gyvybę, dar į gyvenimą neatėjusią.

Lietuviškas žodis dar neištartas, tik prasidėjęs toj nekaltoj gyvybėj per motinos lūpas, ir liks neištartas. Niekada ta širdelė, kuri buvo prasidėjusi plakti, nežinos, kas tas žodis, kas ta Lietuva. Ir nemokės to žodžio niekada ištartį. Aukim, brangieji, dauginkim save, didinkim save. Nežudykime savęs ir nenaikinkime.

Nėra kito būdo mums didėti, kaip augimo būdas. Kaip grūdai ateit tik augimo būdu pavyksta – nuo želmens iki varpos, taip ir mums. Tik augimo būdu mes galim augti ir didėti. Buvo laikai, kada mėgino didinti viską, bet ne augimo, o rovimu būdu. Išrovė ažuoliuką, pakėlė aukštyn ir mano, kad jį jau didelį padarė. Pakėlimo aukštyn rankų ne-

KUN. KAZIMIERAS VASILIAUSKAS

Vilniaus Arkikatedrai paskirtas naujas klebonas užtenka su ažuoliuku rankose, kad jis didelis būtų. Reikia jį auginti. Reikia, kad jo šaknys giliai į žemę įsileistų, įsmigtų ir maitintųsi žemės gėlmėse. Tik tada jis auga. Taip reikia ir mums, kad mūsų tautos šaknys giliai giliai įsileistų į dieviškąją ir žmogiškąją išmintį. Tada mes augsimė išmintimi.

Reikia, kad mūsų tautos šaknys giliai įsileistų į dieviškąsias ir pilietiškas dorybes. Tada mes tapsime didi, didinga tauta, verta ne tik būti gyva, bet ir nepriklausoma, savistovi – ko mes visi trokštame. Savo visokeriopu augimu išryškinkime šitą mūsų tautos siekimą: būti didingais, būti savistoviais, būti nepriklausomais.

Šiandien mes taip gausiai broliškai susirinkę čia pagarbinti Visatos Kūrėjo ir ir broliškoje meilėje jungtis vieni su kitais ir vieni kitus dvasiškai stiprinti, pareiškiame savo didį prisirišimą mūsų tėvų ir protėvių tikėjimui. Pareiškiame dėkingumą Dievui šiais mūsų giesmės žodžiais:

Tave, Dieve, garbiname, Tave šloviname, Tave išpažįstame.

Ir baigsiu savo žodį mūsų žymiausiojo poeto žodžiais:

*Iš tavo rankos, Dieve, gaunu savo rytą,
Iš Tavo rankos ir šviesi darbų diena,
Iš Tavo rankos man ir laimė mano krito,
Ir praeitis, ir dabartis, ir rytdiena.*

*Ant Tavo delno mūsų tėviškės sodybos,
Ir mūsų sodai, ir šilajai ir laukai.
Ir mūs maža širdis tik tol, tik tol rami bus,
Kol savo rankoj kaip balandį ją laikai.*

Bernardas Brazdžionis

TRUMPAI IŠ VISUR

Čekoslovakijoje pasienio muitininkai konfiskavo 200 kilogramų religinio turinio spausdinių, įrašų į magnetofono juosteles, devocionalijų, kurias iš Vengrijos vežė vienas slovakų elektronikas, važiuodamas traukiniu.

Bulgarijoje paskirtas naujas Sofijos Plovdivo vyskupas. Konsekracija įvyko liepos 31 d. Bulgarijoje yra arti 70.000 katalikų, kuriu dauguma priklauso Sofijos-Plovdivo vyskupijai, turinčiai 13 parapijų, bet tėra likę tik 9 kunigai, visi senyvo amžiaus, tik vienas nepasiekęs 50 metų.

Lietuvoje slapta kunigų seminarija baigęs Robertas Grigas buvo į kunigus įšventintas gruodžio mėnesį. Jis rugpiūčio mėnesį su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi Kiauklių parapijoje aukojo šv. Mišias. Paskirtas Kiauklių parapijos, Širvintų rajone, vikaru.

Tarptautinis spaudos institutas kuriam priklauso apie 2000 žurnalistų ir leidėjų, pasiuntė griežtą protestą Nikaragvos prezidentui Ortegai dėl katalikų radijo stoties ir dėkpozicijos laikraščio "Prensa" uždarymo. Protesto rašte pabrėžiama, kad tai pažeidžia esminę įsitikinimų ir žodžio laisvę. Taipgi neleistinas nutarimas atgaivinti spaudos cenzūrą.

Iš Lenkijos į Romą, į krikščionybės įvedimo sukakties iškilmes nuvykusi ukrainiečių grupė pasiprašė politinių pabėgėlių prieglobsčio Austrijoje. Net apie 300 ukrainiečių ryžosi nebegrįžti į Lenkiją, kur jaučiamas komunistinė priespauda.

Kinijoje oficialioji spaudos agentūra pažymėjo, kad jų šalyje jaučiamas tikėjimo atbudimas. Primenama, kaip gausiai tikinčiųjų dalyvavo kalėdinėse pamaldose Pekino ir kt. Kinijos miestų bažnyčiose.

RŪKAI – SAVE ŽUDAI
LAIKRAŠČIUI PADĖSI,
JEI PRENUMERATA
LAIKU SUSIMOKĖSI.
Šių metų MŪSŲ LIETUVOS prenumerata
8 Nauji Kruzatai

DU KLAUSIMAI LAIKRAŠČIO SKAITYTOJUI:

1. AR ATNAUJINOTE
ML PRENUMERATA?
2. AR NETURITE GIMINIŲ
– DRAUGŲ, KURIEMS
GALETUMĖTE
UŽSAKYTI M.L.?

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

PRANEŠIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybų atstovai buvo susirinkę pasitarimui 1989 kovo 11 d. Arlingtone, Virdžinijoje, Pasitarime dalyvavo iš PLB – pirmininkas prof. dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Vytautas Dambra ir Algimantas Gureckas, iš VLIKo – pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Vytautas Jokūbaitis, prof. dr. Domas Krivickas ir Pilypas Narutis. Abiejų valdybų delegacijos sutarė dėl šių pareiškimų:

1. Lietuvių tautos laisvės kovos Lietuvoje ir užsienyje nekintamas tikslas yra nepriklausoma, suvereni Lietuvos valstybė, lygiateisė su kitomis pasaulio valstybėmis. Mes džiaugiamės ir didžiujamės Lietuvos Laisvės Lygos, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio ir visos lietuvių tautos kova už savo teises, tos kovos nuostabių pakilimo ir prasiveržimo metu. Mes džiaugiamės kitų Lietuvos tautybių pritarimu ir parama – armėnų, gudų, karaimų, totorių, ukrainiečių, vokiečių, žydų, dalies rusų ir lenkų. Mes sveikiname visas pastangas siekiant daugiau laisvės ir kultūrinio, ekonominio, ekologinio bei politinio savistovumo, nes tai lengvintų lietuvių tautos padėtį ir sudarytų geresnes sąlygas kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

2. Mes kviečiame lietuvių išeiviją visuose kraštuose kuo plačiau paminėti 1939 rugpiūčio 23 d. Molotovo-Ribbentropo pakto ir rugpiūčio 23 bei rugsėjo 28 d. slaptųjų protokolų 50 metų sukaktį, protestuojant prieš Sovietų Sąjungos ir Vokiečių Reicho suokalbį. Raginame kreiptis į visų pasaulio valstybių vyriausybes, parlamentus, spaudą bei visuomenę, reikalaujant Sovietų Sąjungą panaikinti tų tarptautinę teisę sulaužusių susitarimų padarinius, būtent Lietuvos, Latvijos ir Estijos neteisėtą okupaciją ir aneksiją.

3. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas nuoširdžiai dėkoja Jo Eminencijai kardinolui Vincentui Sladkevičiui už ryžtingą Lietuvos valstybės tęstinumo ir jos aneksijos nepripažinimo gynimą prie Šventojo Sosto. Lietuvių tauta labai laukia Jo Šventenybės popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje, bet jis ne-

turėtų būti surištas su nuolaidomis neteisėtumui ir neteisėtumui. Jei okupantas tokių nuolaidų reikalautų, geriau kad Jo Šventenybė savo apsilankymą atidėtų, negu sutiktų su Lietuvos aneksijos įteisinimu.

4. Šiais metais sueina penkiasdešimt metų kai pasibaigė devynioliką metų trukusi svetimųjų okupacija ir Lietuvos sostinė Vilnius sugrįžo Lietuvai. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, apsvarstę Vilniaus arkivyskupijos klausimą, pritaria pastangoms, išlaikant nepažeistą Lietuvos aneksijos nepripažinimą, išgauti Vilniaus arkivyskupijos priskyrimą Lietuvos bažnytinėi provincijai.

5. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas sveikina Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio iniciatyvą, prašant Jo Šventenybę popiežių priskirti Mažąją Lietuvą prie Lietuvos bažnytinės provincijos.

6. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kaip galima greičiau sušauks Lietuvos laisvės konferenciją. Konferencijoje bus kviečiami dalyvauti šie veiksniai:

Amerikos Lietuvių Taryba
Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė
Kanados Lietuvių Bendruomenė
Lietuvos Diplomatinė Tarnyba
Pasaulio Lietuvių Bendruomenė
Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Konferencijoje dalyvaujantių veiksmų delegacijos sudarys ne daugiau kaip trys asmenys. Visi nutarimai bus priimami bendru sutarimu.

7. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos keisis svarbesne informacija ir palaikys artimus ryšius Lietuvos laisvės reikalui.

Dr. Vytautas Bieliauskas
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdybos Pirmininkas

Dr. Kazys Bobelis
Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto
Valdybos Pirmininkas

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Nuo šių metų sausio mėn. 1 d., Lietuvos Pasiuntinybėje Vašingtone, pradėjo eiti pareigas p. Margarita Samatienė, Raštinės vedėjos titulu. Jos didelė patirtis bus svarbi paspirtis Pasiuntinybės darbams.

Nuo vasario mėn. 1 d. į Pasiuntinybės tarnautojų eiles stoji p. Emilija Sakadolskienė, kuri ypač rūpinsis kultūriniais reikalais.

1989 m. kovo mėn. 10 d.

Nuo šių metų kovo mėn. 1 d., p. Cezaris Surdokas pasitraukė iš Lietuvos Pasiuntinybėje Vašingtone aštuonis metus eitu pareigų.

Lietuvos atstovas, labai nuoširdžiai dėkodamas p. Surdokui už darbą tvarkant kultūros bei informacijos reikalus, pažymi, kad jam kartais teko eiti pareigas labai sunkiomis aplinkybėmis. Jis tą atliko labai pareigingai ir sumaniai, nusi pelnydamas Diplomatinės Tarnybos ir Lietuvos reikalams.

1989 m. kovo mėn. 10 d.

Ryšium su neseniai įvykusių naujų vyskupų paskyrimu ir faktu, kad jų net trys bus vyskupai ordinarai, kai kam yra kilę tam tikrų abejonių.

Vyskupai ordinarai yra normaliai skiriami tuose kraštuose, su kuriais Šventasis Sostas turi gerus, normalius santykius ir kuriuose Bažnyčios padėtis yra visais atžvilgiais gera. Tad, naujųjų Lietuvos vyskupų atveju, kai kas paabejojo, ar ordinarų paskyrimas nereiškia santykių tarp Šv. Sosto ir Maskvos normalizacijos.

Šitokia mintis būtų pagrįsta, jei visi vyskupai būtų paskirti ordinarais. Tuo tarpu, pusė Lietuvos diecezijų bus valdomos Apaštališkųjų Administratorių, o tai reiškia, jog padėtis toli gražu dar normali.

Reikia manyti, kad ordinaro teisės buvo duotos tiems vyskupams, kurie jau turi didelę pastoracinę bei administracinę patirtį. Tokiu būdu jiems buvo padidintos teisės ir palengvintas ganytojo darbas.

Vilniaus arkidiecezijos klausimu, reikia pažymėti, kad jos prie Lietuvos prijungimo klausimas dar nėra galutinai išspręstas. Tačiau, faktas, kad ją valdys žymus lietuvis, arkivyskupas, reiškia dar vieną žingsnį pirmyn mums norima prasme.

Pažymėtina taipgi, kad nauji pertvarkymai labai sustiprina Lietuvos vyskupų konferenciją, kurios pirmininkas yra kard. V. Sladkevičius.

Vašingtonas, 1989 m. kovo mėn. 12 d.

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fone: 221-6377

Bom Retiro

— São Paulo — Capital

INFORMACIJA:

Apie bendruomenės darbus bei rūšies lietuvišką spaudą informuoja: Gabija Petrauskienė — Tėviškės Žibutis, Draugą, Nepriklausomą Lietuvą ir Pasaulio Lietuvį; Danelė Didžbaliėnė — Europos Lietuvį, Australijos Mūsų Pastogę ir Venezuelos, Brazilijos, Urugvajaus ir Argentinos leidinius.

Lietuviškas radijo valandėles informuoja Nijolė Benotienė iš Toronto. Aptarnaujama arti 50 radijo valandėlių pagrinde Australijoje ir Š. Amerikoje iki šio teigiamos reakcijos susilaukia iš 25 radijo valandėlių vedėjų. Iš kitų dar laukiame įvertinimo.

PRAŠYMAI IŠ LIETUVOS:

Karts nuo karto bendralaiškiuose PLB-nė sutrauktai pateiks iš Lietuvos gautus visokius prašymus taip kaip jie ateina. Suinteresuoti kviečiami apie juos informuoti toliau.

1) Projektas "INTERKONTAKTAS": Vilniuje kuriama nevalstybinė firma kuri užsiims užsienio šalių ir Lietuvos piliečių draugiško susirašinėjimo laiškais organizavimu. Mano, kad yra lietuvių be giminių ar draugų Lietuvoje kurie vistiek norėtų bendrauti su bendrataučiais — susirašinėti laiškais ir tokiu būdu susipažinus, gal ir nuvažiuoti pas juos. Tokie asmeniškai ryšiai labai svarbūs ir reikalingi visai lietuvių tautai stiprinti. Susirašinėjimo partneriai bus parenkami pagal amžių, profesiją, t.t. Rašyti: Interkontaktas/ Pilies 8 JMTKC "Viltis"/ 232600 Vilnius/ Lietuva, USSR

2) "Radijo bangomis: "Iš širdies į širdį". Tikslas užmegzti tarpesnius ryšius tarp Lietuvos ir užsienio tautiečių radijo bangomis. Tarpesnių ryšių užmezgimas padėtų: pirma, stiprinti dvasią kai išgirstamas gyvas žmogaus balsas; antra, padėtų rečiau suprasti apie vienas kitą; trečia, paskatintų idomius sumanymus, pav. lietuvių radijo ekspedicijos, techninė parama, technikos laimėjimų įdiegimas Lietuvoje, t.t. Kreiptis pas: Vilių Vaseikį/ Paberžės 30-37/ Vilnius 232010/ Lietuva, USSR

RIEDAME Į SUNYKIMĄ

Kiekvienas atvykęs į kraštą turėjo užsidirbti šeimai duoną, bet ir turėjo aktyviai įsijungti į parapijinę ir visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Dirbo kol sąlygos ir jėgos leido. Įsipareigojimus atlikdavo kruopščiai ir sąžiningai, savo tolerantiškumu, nenukrypdamas nuo krikščioniškų savo principų.

Baigiame susenti. Jaunoji karta, po kartos nekreipia dėmesio ir apleidžia parapiją išvažinėdami kur toliau ar į kitus miestus. O kiek parapijoj buvo lietuviško judėjimo, kiek švenčių. Dabar vos keli parapijiečiai belikę bando nors savas pamaldas išlaikyti, apleisti jaunosios kartos ir be jų pagalbos. Mažėja tikinčiųjų skaičius, jaunimo nesugražiname — jiems visur ta pati Brazilija ir katalikų šventovės, nežiūrint kieno jos statytos.

Metai po metų ir mes riedame į visiška sunykimą, nes jaunoji karta mūsų gyvenimo problemomis nesidomi. Kada reikia kurti šeimas ar kitas gyvenimo problemas spręsti, suranda savo apylinkėje ko tik reikia.

Po tiek metų tas užaugęs jaunimas, mažai bemokąs lietuviškai, jau glaudžiasi prie svetimų parapijų. O buvo kovota, kad jaunimas būtų išaugintas lietuviškoje dvasioje nuo pat mažų dienų iki vedybų. Dar likęs jaunimas greit prisitaiko prie šios parapijos esančių svetimų, kurie turi neblogą dirvą čia veikti.

Rengdami parapjės kermošius jau esame išjuokti — plakatuose užrašoma: "Comida Lituania", gal mūsų pačių tautiečių "klaida". Tokie reiškiniai neprisideda prie parapijos stiprinimo — gal tai jau ženklas "atiduoti" parapiją svetimams

Norėtusi, kad lietuviška parapija vėl taptų krikščioniška bendruomenė, kuri susirenka švęsti šventes ir bendra malda tarpakitiems ženklui. Norėtusi, kad lietuviškoj parapijoj Krikšto sakramentas vėl būtų rimtai priimtas ir kad kiekvienas pakrikštytasis pajustų savo vietą bendruomenėje ir galėtų prie jos prisidėti

Vyturis

— AUKA PRISIDĖK PRIE LIETUVIŠKOS SPAUDOS IŠLAIKYMO

KAD NEBŪTŲ UŽMIRŠTAS

1958 m. kovo 31 d. ištiktas širdies smūgio São Paulo mieste, benediktinų vienuolyne mirė prof. kun. Dr. Antanas Ausenka.

Velionis buvo gimęs 1914 m. lapkričio 18 d. Perkaičių km., Balninkų valsč., Ukmergės apskr. Baigęs pradžios mokyklą, lankė Ukmergės gimnaziją. 1927 m. su emigracijos banga, kartu su tėvais atvyko į Braziliją. Greitai išmoko portugalų kalbos ir įstojo į Rio de Janeiro gimnaziją, vėliau persikėlė į São Paulo, kur toliau mokėsi benediktinų vienuolyno kolegijoje. Pajutęs pašaukimą į dvasiškių luomą, 1935 m. padarė vienuolio įžadus. 1941 m. buvo įšventintas kunigu. Po šventinimo pasiliko mokytojauti toje pačioje vienuolyno kolegijoje, dėstydamas fiziką ir matematiką. Tuo pačiu jis ir toliau studijavo São Paulo katalikų universitete ir baigė augštuosius fizikos ir matematikos mokslus, įsigydamas doktoratą ir profesoriaus titulą.

Pašauktas tarnauti armijoje turėjo baigti tam tikrą karinio paruošimo kursą. Baigęs kursą buvo pakeltas į karo kapeliono majoro laipsnį.

Velionis Ausenka buvo uolus kunigas ir karštas patriotas, dirbęs lietuviškas labui, kiek tik tai jam, kaip kunigui buvo įmanoma. Apkrautas pareigomis ir nuolatinio darbu kolegijoje, jis rasdavo laiko važinėti po tolimiausius Brazilijos užkampius, kur su misijomis lankydavo lietuvius. Yra davęs per įvairias Brazilijos radio stotis lietuviškas muzikas ir dainų koncertus. Brazilų tarpe, taip, kaip ir kun. Ragažinskas, turėjo pažinčių su augštais asmenimis nekarta užtardavęs ir padėdavęs lietuviams.

1957 m. kun. Ausenka, drauge su kun. Ragažinsku, šv. Tėvo buvo paskirtas lietuvių misijonierium visai Brazilijai. Tada jo pareigos ir darbai dar padidėjo.

Jo mirtis buvo staigi, nelaukta ir netikėta. Mirdamas paliko didelę spragą bažnyčioje ir Brazilijos lietuvių tarpe.

Palaidotas kukliai ir paprastai, kaip vienuoliui dera, to paties vienuolyno kapinių kriptoje. Ant kapinių kriptos sienos tėra tik užrašas: Kas tiki Kristų — gyvens amžinai.

Vyturis

EXCURSÕES "VILNIUS" 89

pela L U F T H A N S A e CETEMAR

"VILNIUS" 89 com 2 saidas: 04 de junho e 27 de agosto

ROTEIRO Finlândia, Estônia, Letônia, LITUÂNIA e LENINGRADO — MOSCOU. Depois mais duas opções:

ROMA ou MUNIQUE.

INFORMAÇÕES: CETEMAR — tel. 258-5955 com

Dr. U. Vignola ou 241-2831 com Aleksandras Boguslauskas

Apresentação do filme da Excursão "VILNIUS" 88, será: no dia 2 de abril as 15 hs., no Salão da ALIANÇA LITUANA BRASILEIRA (SAJUNGA), na rua Lituânia, 67.

Henrikas Valavičius

**JONAS ERNESTĄ PETRAITĮ
PRISIMINUS**

"Mūsų Lietuvos" š.m. kovo mėnesio 2 dienos laidoje tilpo trumpa žinia, pranešant apie J. Ernesto Petraitio mirtį, įvykusią š. m. vasario mėnesio 25 dieną Guarujos kurortiniame mieste, kur pastaruoju metu mirusis pastoviai gyveno. Toje pačioje žinutėje buvo pažymėta, jog velionis buvo tikras dėdė kun. Antano Saulaičio S.J., kuris taip plačiai yra žinomas ir gerbiamas São Paulo lietuvių kolonijos tarpe, kur ilgą metų eilę darbavosi jos ir ypač jaunimo labui.

Nevien tik šis giminystės ryšys paliko lietuvių kolonijai gyvus Ernesto Petraitio gyvenimo pėdsakus, kur jis pralaido virš 40 savo gyvenimo metų, uoliai ir aktyviai dalyvaudamas kolonijos tautinėje veikloje, svarbiausia Rio de Janeiro lietuvių tarpe, kur velionis didesnę savo gyvenimo dalį gyveno. Per visą šį laiką jis buvo taip pat nuolatinis šio laikraščio, "Mūsų Lietuvos" korespondentas.

Jo atminčiai pagerbti, o taip pat plačiau nušviesti jo asmenį mažiau jį pažinusiems, čia yra pateikiama maža dalis biografinių jo gyvenimo ir veiklos davinų, ypač dar imant į dėmesį, jog Ernestas Petraitis, buvo plačiai pažįstamas pasaulio lietuvių išėvijios sluogsnuose.

Jonas Ernestas Petraitis gimė 1904 metų balandžio mėnesio 26 dieną Panevėžyje, Lietuvoje; taigi mirė, sulaukęs bemažko 85 metų amžiaus. Jau buvo sirgęs ilgesnį laiką ir pergyveno keletą operacijų.

Ernesto tėvas, Rudolfas Lichtenšteinas, buvo Luteronų Bažnyčios pastorius, kilęs iš senos Panevėžio vokiečių kilmės šeimos. Ernesto motina Marija Lichtenšteinienė buvo ilgametė Panevėžio Berniukų Gimnazijos mokytoja (vokiečių kalbos), kurios mokinių tarpe dar tebėra šimtai asmenų, kurie ją gerai prisimena, arba pačioje Lietuvoje arba emigracijos kraštuose.

Savo gimtą pavardę Ernestas sulietuvino vėliau, baigiantis karui, būdamas lietuvių apsisprendes tiek pagal savo vidaus įsitikinimus, tiek pagal savo laikyseną viešajame gyvenime, laikydamasis savo lietuvių tautybės. Lietuvoje Ernestas baigė Vytauto D. Universiteto Teisų fakultetą 1930 metais ir praktikavo advokato profesiją. Praėjusio Karo metu Vokiečių Okupacinė Civilinė Valdžia, kaip visai laisvai valdantį vokiečių kalbą, jį pavartojo savo administracijos darbams. Čia jis, naudodamasis savo įtaka ir ryšiais su vokiečių Civilinės Valdžios pareigūnais, išgelbėjo iš kalėjimo, o kitus ir iš tikros mirties, didesnę skaičių lietuvių, kurie buvo Vokiečių Policijos Gestapo kalinami ar paieškomi už įvairius nusižengimus prieš vokiečių okupacinę administraciją, ypač už gyvulių skerdimą ir kitus įvairius, pavyzdžiui, asmenis apskūstus už žydų gelbėjimą, ar palaikant ryšius su komunistais, ar dargi už dalyvavimą slaptoje lietuvių spaudoje ir t.t.

Į Lietuvą tuo metu buvo daug pabėgusių inteligentų lenkų: karininkų ir kitų profesijų, užėmus Sovietų Sąjungai Rytų Lenkiją, kurių ieškojo slaptoji vokiečių Gestapo policija, kad juos suėmųsi, išvežtų į Vokietijos kacetus ar belaisvių lagerius. Ernestas Petraitis turėjo suorganizuoti savo visą sistemą, kaip šiuos asmenis gelbėti, išvežant juos legaliai per Vokietijos sieną, netgi su padirbtais dokumentais, kur jie, kaip civiliniai asmenys, galėtų apsig,venti, arba toliau perbėgtų per Belgiją ir Prancūziją, kad įsijungtų į Anglijoj organizuojamą Lenkų generolo Anderso Armiją. Už šiuos nuopelnus, Lenkijos Egzilinė Vyriausybė Londone apdovanojo svarbiu ordinu Ernestą Petraitį, būtent: "Zoty Krzyz Zaslugi". Prieš tai, Lenkų egzilinė vyriausybė jo atsiklausė, ar jis priimsiąs tokį ordiną, tokiu būdu diplomatiškai apsaugodama, kad kartais nebūtų pakaltinta, kaip "lietuvių priešas". Jisai atsakė, kad priims šį garbės pažymėjimą iš Lenkų Vyriausybės, bet su viena sąlyga, — kad Lenkų Vyriausybė raštu, jam adresuotu, atsisakys visiems laikams nuo bet kokių pretenzijų į Vilnių ir Vilniaus kraštą. Tokį užtikrinimą, kartu su ordinu, jisai gavo Rio de Janeiro mieste gegužės mėnesio 3 dieną 1983 metais. Nes buvo tiek lenkų, kuriems jis išgelbėjo gyvybę iš nacių pavojaus, jog Lenkų Vyriausybė rado reikalą koku nors būdu jam pareikšti savo dėkingumą.

Brazilijoje, gyvendamas Rio de Janeiro mieste, pasireiškė kaip labai veiklus visuomenininkas ir žurnalistas, nuolatinis "Mūsų Lietuvos" São Paulyje bendradarbis, ir beto, laikas nuo laiko, rašydamas straipsnius į lietuvių amerikiečių spaudą ("Draugas", "Tėviškės Žiburiai" ir kiti), pasirašydamas raidėmis J.E.P.

Nedidelės Rio de Janeiro lietuvių kolonijos tarpe Ernestas Petraitis buvo veiklus dalyvis, galima sakyti, išimtinai visuose parengimuose, ypač įvairiomis progomis surengtose demonstracijose, besilankant J.A.V-bių Prezidentui ar kitiems aukštiesiems pareigūnams, kur jis stebėtinai gerai atstovavo lietuvių atstovus, laisvai kalbėdamas angliškai. Labai artimai bendravo su daugiau pažįstamais Rio de Janeiro lietuviais ir jų šeimomis: a.a. kun. Janilionis, a.a. Monsenhoras Z. Ignatavičius, kuriems yra tarnavęs net mišioms, nors pats būdamas luteronas; toliau Dubauskų, Gaulių, Pauliukonių, Žaidžių, Siaurusaičių, Audenių šeimos, ir kitos nesuminėtos dėl užuomaršos.

Iš velionies šeimos narių dar gyvena Los Angeles mieste sesuo, Frieda Vilkinė; seserys Ana-Marija Saulaitienė (kun. A. Saulaičio S.J. motina) ir Iizė Friedentalienė jau yra mirusios. Yra dar gyvas jaunesnysis brolis Jurgis, gyvenęs Senelių prieglaudoje Santa Catarina valstybėje, kaip ligonis.

Jonas Ernestas Petraitis buvo palaidotas 1989 metų vasario mėnesio 26 dieną Guarujoje Vila Julia kapinėse, dalyvaujant negausiam skaičiui vietos jo artimųjų asmenų.

Išėkis, Ernestai, šioje svečioje žemėje įrašytas į daugelio žmonių dėkingumo jausmus, kuriems tiek daug esi pagelbėjęs.

PATIKSLINTI ADRESA

Dar pasitaiko laiškų su nepilnu ar netikslu ML-vos adresu. Dėl to laiškai kiai džioja, ilgai užtrunka, ar net nesuranda adresato ir yra gražinami atgal.

Netikslu rašyti: Caixa Postal 4421 (nes jau panaikinta); neužtenka rašyti "codigo" 01000 S. Paulo, kuris yra bendras numeris. Tikslus laikraščio ML-vos, Šv. Kazimiero parapijos bei BLB-nės būstinės adresas yra šis:
Rua Juventus, 28 - Pque da Moóca
03124 SÃO PAULO, SP./ Brasil

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

MOKOJE

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ

balandžio (abril) 2 dieną.

- 4 val. po pietų: MIŠIOS
- suneštinės VAIŠĖS
- trumpa kultūrinė PROGRAMA
- Kazimierinio konkurso IŠDAVA

IR VĒL SUSITIKSIME

Balandžio mėn. 16 d. 16 val. T.T. Sa-
leziečių salėje (rua Juventus, 28) Dramos
Mégėjų grupė rengia linksmą lietuviška
programą ir kviečia vėl visus, kurie bran-
gina tėvų kalbą, dalyvauti.

Taigi, vėl bus proga susitikti ir paben-
drauti su savo bičiuliais.

KONGRESO PASKELBIMO ATGARSIAI

– ARGENTINIEČIAI RUOŠIASI

Rašo kun. Aug. Steigvilas iš Buenos
Aires: "Nespėjome dar atsikvėpti nuo
Vasario 16-tos minėjimo, kai atėjo žinia,
jog šių metų liepos 6-9 dd. São Paulo
mieste įvyks IX PAL Kongresas, kuriam
teks irgi ruoštis. Prieš tai įvyks jaunimo
kongresėlis.

Kadangi priklausau prie ALOS Tary-
bos, tai teks važiuoti ir dalyvauti šiame
kongrese su kitais mūsų atstovais".

– SIŪLOMAS KUNIGŲ SUSITIKI- MAS

PAL Kongreso proga galėtų būti ir Pie-
tų Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės
susitikimas. Tema galėtų būti: santykių
palaiikymas su atvykstančiais svečiais bei
meno pajėgomis iš Lietuvos, katalikiškos
spaudos pasiuntimas į Lietuvą, mūsų
tautiečių religinis švietimas ir per spaudą.

– AUGA DOMĖJIMASIS LIETUVIŲ KALBA

Ir iš Buenos Aires teiraujasi, ar galima
gauti daugiau pamokų lietuvių kalbai
sekant KALBĖK LIETUVIŠKAI vadovė-
lį. Kun. Petras Rukšys ir p. Alf. D. Petrai-
tis įsipareigoja šį lietuvių kalbos kursą
tęsti ir plėsti. Tik, deja, laisvesnio laiko
stoka daug gražių užsimojimų stabdo.

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI
MŪSU, LIETUVOS PRENUMERATA,
tai išsityti čekį Francisco Gavėnas arba
Petras Rukšys vardu ir pasiųsti paprastu
paštu.

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

P A D Ė K A

Lauktas Kermošius V. Zelinoj, baigė
si Švto. Juozapo dienoje, kovo 19.

Iš viso buvo vienuolika barakų.

Turėjome per du savaitgalius labai
gerą laiką, nelijo ir viskas sekėsi gerai.

Prie lietuviškų valgių buvo daug dar-
bo per visą mėnesį.

Kas daugiau prisidėjo su darbu per
visą laiką nuo pradžios iki galo, buvo
Nina Butkevičius.

Didesnis darbas visada priklauso virė-
joms: p. I. Seliokienė, A. Trubienė, S.
Petrokaitė, Ana Popiū, A. Dirsytė-Tata-
rūnienė, Masienė.

Prie silkių ir virtinių darbo: P. Jakai-
tis, A. Gonçalves, A. Bareišis, Jadviga
Stokna, S. Pilipavičienė, Olga, Adėlia,
S. Amfimovas, Guzikauskienė, Eugėnia.

Freezerius paskolino mums: Emilija
Bendoraitienė, A. Gonçalves, Irene ir
p. Jakaitienė.

Jau per devynis metus, mums visada
pastorija didelį stalą kermošiū, João
Vicentini.

Prie pardavimo dirbo: V. Bacevičius
ir žmona, Helena Vicentini, H. Mendo,
A. Gonçalves, Jadviga Stokna, Audris
T. Regiane, M. Stasiulionis ir J. Rukšė-
nas., Adilson Puodžiūnas, S. Karanaus-
kas, Ana P. Tatarūnaitė.

Parengimo barakams, sunkų darbą
atliko V. Zizas, A. Puodžiūnas, Audris
Tatarūnas ir Roberto, Sérgio ir Paulo
Karanauskai.

Produktais ir pinigais prisidėjo: A.
Popic, Eugenija Puodžiūnaitė Vasquez,
I. Seliokienė, O. Zalubienė, D. Jones,
Klebonas J. Šeškevičius, Asta Braslaus-
kas.

Speciali padėka p. Vitor Dzigan (avi-
cola Quarena), už padovanotą maišą bul-
vių ir dešimts tuzinų kiaušinių, taip pat
Sąjungai už maišą bulvių.

Margučius mums išmargino Irenė
Skurkevičiūtė.

Visas valgis buvo pagamintas mūsų pa-
rapijos, didelėja virtuvėje.

Kunigas Petras Rukšys mums pastoro-
jo lipinukus (rótulos) dėl mūsų krupniko,
parduota apie šimtas ir dešimts litrų

Visiems kurie prisidėjo, darbu ar au-
komis, mūsų širdingas ačiū.

Taip pat neužmirštant visų lietuvių ir
ne lietuvių kurie atėjo į mūsų kermošių,
ypač lietuvių barake, be jų nebūtų pasise-
kimo.

Lauksim Jūsų visų kitais metais, į iškil-
mingų 10 metų kermošiaus parengimo.

Iki pasimatymo ir dar kartą ačiū.

Helena Vicentini
ir Anna Dirsytė Coralon
coordinatorės

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA
GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V.
ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ

LIETUVOS KONSULATAS S. PAULO MIESTE

Daug lietuvių kreipiasi pas mus į parapija
arba redakciją prašydami žiniu apie Lietu-
vos konsulatą.

Lietuvos konsulatas buvo uždarytas buvo
sio valstybės prezidento Janio Quadros rodos
1963 ar 4 metais. Vistik dar galima aptikti
kai kuriuose S. Paulo miesto vadovuose kon-
sulatų sąrašė ir Consulato da Lituania, Al.
Gabriel Monteiro da Silva 1020 (Jd. Ameri-
ca). Tačiau, kas įdomiausia ir kas gali suklai-
dinti daug žmonių, kaip NAUJA S. Paulo te-
lefonų knyga konsulatų sąrašė įdeda tokį
Consolato da LITHVANIA. Atrodytų, kad
tai kokios naujos Afrikos valstybėlės konsu-
latas, BET geriau pažiūrėjus matome, kad
yra tas pats adresas ir telefonas kaip buvusio
Lietuvos konsulato.

Atrodo, kad buvusio Brazilijos prezidento
konsulato uždarymo akto niekas rimtai ne-
laiko. Gal reikėtų iš tikrųjų mėginti vės atgau-
ti mūsų konsulatą S. Paulo mieste.

DĖMESIO

KAS TURI REIKALŲ SU RUSŲ VALDŽIA
DĖL PALIKIMŲ, KELIONIŲ LIETUVON
AR GIMINIŲ IŠKVIETIMO KREIPTIS Į
ESCRITÓRIO COMERCIAL DA
URSS - em S. PAULO, Rua TRAIPIÚ 831
- Perdizes Tel.262.3765

SOVIETŲ KONSULATO KAIPO TOKIO
S. PAULO MIESTE N Ė R A.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Margarida Siqueira SPONTON
NCz\$. 10,00
José Armando TATARŪNAS
NCz\$. 20,00
Victorio KLIAUGA NCz\$. 10,00
Ona CORALON NCz\$. 20,00
Veronica GRASYS NCz\$. 10,00
Vladas JURGUTIS NCz\$. 10,00

BALANDŽIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia
gimtadienį šį mėnesį, ir linkime daug
sėkmės.

03/04 – Antanas Stonis
04/04 – Jadviga Jokubaitis
06/04 – Elisabeth Bumbles Pinto Jr.
09/04 – Maria Kleiza Misevičius
11/04 – Janina Postatni
13/04 – Arlete Dylis Silickas
14/04 – Monica J. Stasiulionis
16/04 – Algirdas Butkevičius
20/04 – Alexandre Bumbles
20/04 – Irena Saldys Bendžius
23/04 – Veronica Bratkauskas
25/04 – Katarina Birutė Bagdžius
27/04 – Walter Postatni
28/04 – Antanas Voveriūnas
28/04 – Helena Matuzonis Mendo

Sąjungos-Aliança
Valdyba